

Vervloekte familie op schuldige grond

In de tragikomedie 'Augustus: Oklahoma' gaan drie gebroken generaties meedogenloos de confrontatie met elkaar aan, tot de waarheid boven tafel komt. Een broeierige voorstelling die onder je huid gaat zitten. Met weergaloos spel van Ariane Schluter en Porgy Franssen.

Door Floor de Boos

RECENSIE

Het is een koude Nederlandse januariavond, maar bij het horen van de Americana-gitaar zijn we meteen op de 'plaines' van Oklahoma. Het is bloedverziekend heet en Violet en Beverly Weston houden zich op in hun villa. Geen spatje daglicht komt er binnen, alle ramen zijn afgeplakt. Is het dag of nacht? Omdat er iets mis is met de fundering, verzakt het huis. Op dat hellende vlak slijten zij – als dolende geesten in een nevel – van drank en pillen hun leven.

"Vuile klootzakken!", is het eerste wat we van Violet horen, brandende mondkanker maakt het spreken lastig en bovendien heeft ze spierverlappers geslikt. Maar als ze wat zegt, is het altijd vals. Ariane Schluter speelt dit loeder bloedstollend goed. Ze balanceert de hele voorstelling op de grillige lijn tussen totale gekte en kalme kilheid.

"We hebben voor deze vorm van realiteit gekozen," vertrouwt haar man Beverly het publiek toe in een helder, filosofisch moment. Het huwelijk vindt hij een 'wreed verdrag', hij leeft met Violet in de loopgraven van een eeuwige oorlog.

Dit perpetuum mobile wordt stilgezet als de immer dronken patriarch van de Weston-clan op een dag zomaar verdwenen is. Moeder Violet roept haar drie dochters plus aanhang, haar zus en zwager en hun zoon bij elkaar in het familie-huis. Dan gaat het pas echt los.

Op de dagen die na de verdwijning volgen, worden oude wonden opengereten en schokkende geheimen onthuld. De toch al in ontbinding zijnde familie breekt elkaar tot op het bot af. Overal reikt het naar verraad, egoïsme, narcisme, haat, incest en racisme. De twaalfkop-pige cast van 'Augustus: Oklahoma' levert scènes af om je vingers bij af te likken.

Myrthe Huber, Hanne Arendzen, Ariane Schluter en Wendell Jaspers (v.l.n.r.) in de Koninklijke Schouwburg. | Foto: Ben van Duin

Voordat Beverly verdween, heeft hij – met een vooruitziende blik? – een huishoudster aangesteld. Zij is van Cheyenne afkomst – de oorspronkelijke bewoners van de plains. In een amulet draagt zij haar eigen navelstreng bij zich. Zij is stevig geworteld. Haar serene aanwezigheid is een schril contrast met de vervloekte familie Weston.

Pulitzer Prize

De Amerikaanse acteur en toneel-schrijver Tracy Letts schreef het familiedrama 'Augustus: Oklahoma' in 2007. Het stuk gaat over een familie in verval, maar eigenlijk over een natie in verval: 'the American nightmare'. Het werd voor het eerst opgevoerd in het Steppenwolf Theater in Chicago en Letts won er de Pulitzer Prize mee. Het origineel duurt vijf uur.

De zinderende versie van Toneelgroep Maastricht in de regie van Michel Sluysmans duurt inclusief een ruime pauze drieënhalve uur.

Maar je verveelt je geen moment. Deze voorstelling laat je op het puntje van je stoel zitten. Voor wie van zwarte humor houdt, valt er vaak te lachen. Vaak van plaatsvervangende schaamte en ontsteltnis over het gemene gedrag van de personages.

De vertaling van Han van Wieringen zit de tijdgeest dicht op de hielen. En plaatst deze geruisloos in de Nederlandse context van 'woke' en genderverwarring.

Krachtig acteerwerk

Violet maakt overal korte metten mee. Tegen haar middelste dochter Ivy fulmineert ze dat ze zonder make-up en in hobbezakkerige, non-binaire kleding natuurlijk nooit aan de man komt. Hanne Arendzen speelt deze brave dochter, die als enige in de buurt van haar ouders is blijven wonen en dus altijd de volle laag krijgt, met een mooi opbouwende weerstand. Porgy Franssen speelt de ietwat

onthechte zwager met droog-komische flair. Hij brengt de nodige lucht en menselijkheid in de familie. De scène waarin hij doet alsof hij zich verslikt, is doodgrappig.

Wendell Jaspers schittert als oudste dochter Barbara. Zij heeft ver van de plains een succesvol universitair

patronen haar terug in de vernietigende familieopstelling. Zij speelt met haar moeder een adembenemend kat-en-muisspel. Hun machtsstrijd culmineert in een prachtig fysieke scène rond een pot pillen.

Verrassende ontknoping

Na de pauze blijkt dat de oudste dochter het kat-en-muisspel gewonnen heeft. Violet is aan het afkicken en Barbara is als enige in het familiehuis achtergebleven, samen met de Cheyenne, die ze ontslaat. Daarna blijkt wie er echt de baas is in de verrassende ontknoping van dit bloedstollende familiedrama. Een van de beste voorstellingen van de afgelopen tijd. En wat ook fijn is: je eigen familie valt opeens ontzettend mee.

Toneelgroep Maastricht, 'Augustus: Oklahoma', donderdag 8, vrijdag 9 en zaterdag 10 februari, 20.15 uur, Koninklijke Schouwburg. Meer informatie: www.toneelgroepmaastricht.nl

Zij speelt met haar moeder een adembenemend kat-en-muisspel

leven opgebouwd. Maar haar huwelijk staat op springen en op haar puberdochter heeft ze geen vat meer. Ze heeft zich met moeite ontworsteld aan haar moeder, maar zodra ze één stap over de drempel van het familiehuis heeft gezet, trekken oude